

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naročnik
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 18—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Incarati po tarifu. - Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Neprankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži-
la v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2508. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Naše dopisnice.

Zadnji številki našega lista smo priložili dopisnice, ki imajo na zadnji strani razpredelnico za zbiranje novih naročnikov. Te dopisnice smo razposlali vsem našim naročnikom z upanjem, da se bo vsak naš naročnik, bralec ali prijatelj potrudil, da nam pridobi vsaj po enega ali tudi več novih naročnikov.

Zima je tu in delo na kmetih počiva. Kmečke družine, sosede, znanci in prijatelji se zbirajo okoli domače peči in pri takih priložnostih beseda prinese besedo. Naj naši naročniki takih priložnosti ne zamude in naj vsaj poskusijo z dobro postavljeno besedo svoje znance opozoriti tudi na naš list in jih povabiti na naročbo. In če ni uspeha takoj, naj ne obupajo, ampak naj poskusijo še drugič in tretjič. Tudi debelo drevo se omaje, če ga vedno tresesh.

Ne bomo našega lista hvalili sami. Sodijo naj tisti, ki ga bero. Z mirno vestjo pa lahko rečemo, da pišemo list z globoko ljubeznijo do kmečkega stanu in vse naše prizadevanje gre za tem, da se naš kmet gospodarsko, še bolj pa kulturno dvigne do take višine, da bo sam dorastel vsem velikim nalogam, ki ga še čakajo v bodočnosti.

Kdor pa se hoče kulturno in gospodarsko dvigniti, mora brati, mnogo brati. Ne samo prijetnih povestic in zabavnih smešnic, ampak tudi mnogo resnega berila mora v glavo, o vseh pojavih javnega življenja. Glede resnosti se nam pa ni treba bati nobene graje, kajti tudi naši največji nasprotniki nam morajo hote ali pa nehote priznati, da je »Kmetijski list« sicer po obsegu majhen, toda po vsebini zelo resen slovenski tednik, in priznavajo nam tudi, to, da se mnogo nauči, kdor ga redno bere. Nobene stvari pa v današnjih časih kmetje niso tako potrebni, kakor resnega, pametnega in nepristranskega pouka. Naša vest nam pravi, da mi svojo nalogo dobro vršimo.

Zato prosimo vse svoje prijatelje, da tudi oni na nas ne pozabijo. Bliža se Novo leto in takrat delajo ljudje radi svoje račune. Tudi nad svojim berilom jih delajo. Sodite sami in potem se odločite. Prepričani smo, da naš list po vrednosti svoje vsebine za kmete ni na zadnjem mestu in zato upamo, da se bo le še kdo našel, ki bo pripravljen za svojo korist in za svojo izobrazbo žrtvovati vsak mesec — nekaj jajc! To pač premore tudi siromak, prepričani pa bodite, da naročnina za naš list ni proč vržen denar!

Na delo torej, prijatelji in znanci, in pridno zbirajte, in naša iskrena želja je, naj bi ne ostala nobena naša dopisnica prazna, ampak da bi vse prišle polne nazaj. Kolikor več jih bo, toliko boljši bo list in to bo zopet nova korist za njegove naročnike.

S prijateljskim pozdravom

Uredništvo in uprava.

Za novo Kmetijsko družbo

Stara »Kmetijska družba za Slovenijo« je z odlokom banske uprave od 12. novembra razpuščena. Istočasno je bil izdan odlok, s katerim so bila odobrena pravila nove »Kmetijske družbe« in izvoljen je tudi že nov odbor, ki ima nalogo, da sprejema novo članstvo in organizira podružnice.

Vse odloke, tiče se razpusta stare in ustanovitve nove Kmetijske družbe, smo objavili v zadnji številki našega lista.

Iz dopisov, ki smo jih prejeli, pa vidimo, da si mnogi naši prijatelji še niso prav na jasnem, kako naj se drže napram novemu položaju. Po našem mnenju pa stvar ni tako težavna ali celo zapletena, kakor to izgleda na prvi pogled, ampak je dosti preprosta.

Naše mnenje je, da je najboljšo in najbolj pametno, če kolikor mogoče mnogo kmetov prijavi svoj pristop k novi Kmetijski družbi. Zlasti vsi stari člani naj to store. Po našem prepričanju bi bilo zelo pogrešno postaviti se ob stran in dejati roke navzkriž in nemo in topo gledati okrog sebe. Treba je sodelovati in se z resnim in treznim delom uveljaviti, kjer in kolikor je mogoče!

Življenjska izkušnja kaže, da je takozvana »pasivnost« (nesodelovanje) le v izrednih prilikah rodilo kakšen uspeh, običajno pa pasivnost ne pripelje nikamor, ampak gre živo življenje navadno preko pasivnosti svojo pot, dostikrat celo na veliko škodo tistih, ki nočejo sodelovati. V krepkem in energičnem sodelovanju ima vsak najlepšo priložnost, da razvije vse svoje sposobnosti in da pokaže, kaj zna. Kdor pa zna, tudi nekaj velja, in kdor velja, tudi odločuje.

Nova Kmetijska družba je osnovana za kmete in kmetom je pridržana v njej vsa pravica. To je važno, kajti sedaj ko je dana vsa moč v kmečke roke, morajo kmetje pač dokazati in pokazati, kaj znajo sami. Ne gre torej samo za dvig kmečkega gospodarstva, ampak gre tudi za kmečko čast in ponos: Če bi kmetje ne uspeli, ali se jim ne bodo vsi smejali, da so kmetje nesposobni za javno življenje in že celo nesposobni za vodstvo javnih zadev in poslov? In ker gre tukaj i za gospodarski dvig i za čast in ponos vseh kmetov, zato smo mnenja, da je sveta dolžnost

vsakega kmeta, da krepko zagrabi za delo in da sodeluje tudi v novi Kmetijski družbi. Strank danes ni več, zato pa se bo tem lažje uveljavil v novi Kmetijski družbi tisti, ki več zna, ki bolje zna in ki bolje razume!

Mislimo, da brez pretiravanja lahko pričemo, da je bil zbran v stari Kmetijski družbi svet slovenskih kmetov. Vsi najboljši naši gospodarji in najrazumnejši možje so bili gotovo člani stare Kmetijske družbe. Sedaj pa se vprašajte: Ali ne bi bila neizmerna škoda za celokupen interes vseh kmetov, če bi se postavilo teh 10 ali celo 15 tisoč najboljših mož ob stran?

Zato svetujemo vsem svojim prijateljem: **Krepko in odločno na delo! Pokažimo, da nekaj znamo, razvijamo svoje sposobnosti do viška in uveljavili se bomo! Z delom in s sposobnostjo!**

Nova zakonodaja določa za kmete še eno velevažno ustanovo, namreč banovinski kmetijski odbor. Dotični zakon objavljamo tudi v našem listu že v več zaporednih številkah. Tudi banovinski kmetijski svet je zamišljen tako, da bodo imeli v njem odločilno besedo kmetje. V dravski banovini bomo imeli torej dve važni ustanovi za kmete, ki druga drugi ne nasprotujeta, ampak se dopolnjujeta. Banovinski kmetijski odbor bo tudi razpolagal z velikimi letnimi dohodki in o uporabi tega denarja bodo odločali kmetje. Vprašamo: Ali ne bi bilo naravnost pogrešno, če bi kmetje ali pa le del kmetov svoje sodelovanje pri tako važni ustanovi odklonil? Prav isto pa velja tudi za novo Kmetijsko družbo! Obe ustanovi bosta lahko delali skupno, roko v roki, čeprav vsaka v svojem delokrogu. Če pa hočejo kmetje, da bo delovanje obeh ustanov res plodonosno in njim v korist, morajo pristopiti vsi, ki so dobre volje, in sodelovati. Sodelovanje v obeh ustanovah bo za celokupno naše kmetijstvo velikanskega pomena ne samo v gospodarskem, ampak še bolj v vzgojnem in v moralnem oziru, ker bodo v obeh ustanovah kmetje prišli do prepričanja in do zavesti, da znajo tudi oni sami gospodariti z javnim denarjem. To spoznanje pa bo za kmete najvažnejše. In zato pravimo:

»Vsi v novo Kmetijsko družbo!«

Pospeševanje kmetijstva.

§ 27. Pospeševanje sadjarstva se vrši po okoliših, ki se določijo, ko stopi ta zakon v veljavo. Ti okoliši morajo obsežati pridelovalna območja onih vrst sadja, ki v njih najbolje uspeva in prinaša največji dobiček. Obseg teh okolišev odredi ministrstvo za poljedelstvo s pravilnikom.

V teh okoliših se morajo odgajati v vseh razsadnikih samo one vrste sadnih dreves, ki ustrezajo okolišu, te pa v čim večjem številu in na najtrajnejši podlogi. Sadna drevesa se morajo dajati iz razsadnikov kmetovalcem največ za polovico nabavne cene, če so jim potrebna za saditev na njih zemljišču. Za zasa-

janje ob cestah, na trgih, pašnikih i. dr. se morajo dajati prikladna sadna drevesa (visokostebelna) brezplačno. Vendar pa se sme vršiti to šele, ko se v večjem delu zadosti potrebi kmetovalcev.

Kjer je razvito sadjarstvo, se morajo gojiti v sadnih razsadnikih tudi murve; kjer pa krajina vobče ni za sadjarstvo, tam je dopustno, gojiti tudi akacijo ali druge rastline, primerno za obrambo zoper veter — ob enakih prodajnih pogojih, kakor je rečeno v prednjem odstavku.

S sadnimi drevesi je treba zasaditi vsako razpoložno površino zemlje; zlasti v skalinah,

kolikor niso namenjene pogozdovanju, je treba zasajati pusta zemljišča z višnjami (marškami), oljkami, mandeljni, rožiči i. dr., na zavarovanih krajih pa tudi s plemenitim južnim sadjem. Kmetovalcem, ki bi hoteli napravljati take nasade na državnem, doslej nekultiviranem zemljišču, je treba omogočiti, da pridobe tako zemljo čim ceneje. V ta namen je dajati tako zemljo v zakup; če res pridelajo sadove, se prodaja za prej dogovorjeno nizko ceno in ob ugodnih plačilnih pogojih. Natančneje določi o tem ministrstvo za poljedelstvo s pravilnikom soglasno z ministrstvom za šume in rudnike. Za komunalna in podobna zemljišča se določi analogno postopanje s posebnim zakonom.

§ 28. Pospeševanje travništva se vrši s propagando za namakanje, brananje, gnojenje, regeneriranje travnikov, s preoravanjem in z zasajanjem boljših vrst travniških rastlin. Travniki morajo proizvajati najcenejšo in najugodnejšo krmo za vse vrste živali.

§ 29. Pašnike občin, zemljiških zajednic in drugih javnih teles, ledine in grmičje je treba v dolini ohraniti v mejah neizogibne potrebe za pašo in počivanje živali. Preko te meje se morajo postopno, kakor se pač pomnoži prebivalstvo, privajati k intenzivnejšim načinom kulture.

Pašniki v dolini se morajo ukoriščati po osnovi, ki jo izdela srezki kmetijski referent z občinskim kmetijskim odborom. V osnovi je treba določiti maksimalno število živali, ki se sme puščati na pašnik, razdeliti pašnike na poedine vrste živali, odrediti kraje za napajališča, način za obnavljanje travnikov, čiščenje od grmovja in plevela in višino pašnine za goved in drobnico. Pašnina se mora odmeriti najnižje, toda tako, da ostane občini, ko se pokrijejo stroški za skupnega pastirja in prej omenjenih opravil, prebitok, ki ga je oddati občinskemu kmetijskemu skladu (§ 47).

Za hribovite in planinske pašnike (poletne pašnike, planine) se morajo urediti, kolikor niso privatna last, gospodarske osnove po prednjem odstavku ob sodelovanju šumarskega referenta, nadalje popisi (kataster) upravičencev in ti vsi včlaniti v pašniško zadružno po pravilih, ki jih izda ministrstvo za poljedelstvo skladno z zakonom o gozdih in sporazumno z ministrom za šume in rudnike. Zadruga imajo nalogo, izboljševati planinske pašnike v njih produktivni moči, vzdrževati in napravljati nova napajališča, pota in prenočišča, po možnosti pa skupno podelovati in prodajati svoje produkte. Gospodarske osnove pašnikov v dolinah in po planinah odobruje veliki župan (ban).

Tekme in razstave.

§ 30. Vsako tretje leto se prirejajo v vsakem srezu tekme z onimi pridelki kmetijstva, ki se morajo po delovnem programu srezkega in oblastnega kmetijskega odbora propagirati v tem srezu. Pri taki tekmi smejo sodelovati samo kmetovalci, ki imajo svoje posestvo v območju tega sreza. Tekmovalci razstavljajo svoje pridelke z označbo, na koliki površini so jih gojili, kako so jih obdelovali, koliko so pridelali skupno in na hektar (katastrski oral). Te podatke mora potrditi pristojna občinska uprava ali srezki kmetijski referent. Tekma se vrši na slovesen način. Uspeh vsakega tekmovalca se določi komisij-ski na način, ki se predpiše natančneje s pravilnikom ministrstva za poljedelstvo, s tabelami in številkami. Tekmovalec, ki doseže največje število gran proizvajanja in dobi nagrado sreza bodisi v denarju, bodisi v živalih ali kmetijskih pripravah — kakršne so pač njegove potrebe — dobi tudi diplomo in državno svetinjo. Kdor je bil pri eni tekmi prvak, ne sme tekrovati pri prihodnji tekmi.

Vsi srezki prvaki istega leta se vzporedno po uspehih, ki so jih dosegli pri svojih srezkih tekmah, komisijski pri pristojni županiji, ki ugotovi potem, kdo je prvak v oblasti za to grano proizvajanja. Prvak v oblasti dobi oblastno nagrado v denarju, diplomo in državno svetinjo.

Vsi prvaki oblasti istega leta se vzporedno po doseženih uspehih komisijski pri ministrstvu za poljedelstvo, ki določi potem, kdo je prvak v tej grani proizvajanja za vso kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Državni prvak dobi državno nagrado v denarju, državno diplomo in državno svetinjo, ki se mu izroči na slovesen način. Imena vseh prvakov srezov, oblasti in države se objavijo v »Službenih Novinah«. Kolikor so ti prvenstveni proizvodi sposobni za trajno hranjenje, se hranijo pri ministru za poljedelstvo. Ministrstvo za poljedelstvo odredi vsako leto, koliko hoče prispevati iz državnega kmetijskega sklada za denarne nagrade srezov, oblasti in države. Vse natančnejše odredbe, kako naj se izvaja tekma, se določijo s pravilnikom ministrstva za poljedelstvo. Oblika in vse natančnejše o svetinjah se odredi s posebnim zakonom.

§ 31. Poleg tekem v posebno propagandnih granah se smejo prirejati hkrati sejmi in razstave vsake vrste kmetijskih pridelkov. Za razstavljalce na teh razstavah sme odrediti srezki kmetijski odbor iz občinskega kmetijskega sklada nagrado v denarju ali v kmetijskih potrebščinah.

Analogno smejo prirejati sejme in razstave tudi poedine oblasti ali več oblasti skupaj (banovine).

Ministrstvo za poljedelstvo odloči za vsak primer posebe po razmerah teh krajih, koliko hoče prispevati iz državnih sredstev za podporanje takih prireditev.

Rastlinski škodljivci.

§ 32. Zatiranje rastlinskih škodljivcev se ureja s posebnim zakonom.

Zavarovanje zoper točo.

§ 33. Zakon o zavarovanju posevkov in pridelkov z dne 31. junija 1923 se razveljavlja. S posebnim zakonom se postavi zavarovanje zoper točo na zadružno osnovo ob sodelovanju občin, oblasti in države.

Melioracije.

§ 34. Izboljševanje zemlje s posebnimi deli (melioracijami), se vrši, kolikor je v zvezi z vodnimi gradbami, po posebnih zakonih, ki obstoje o tem ali ki se še izdajo.

Če se izboljšuje zemlja na drug način, tako da se krčijo trši in krši, da se zagraja s kamenjem ali živimi mejami, da se terasira, in s podobnimi deli v javno korist, se vrše ta dela po sklepkih občinskih, srezkih ali oblastnih kmetijskih odborov. Taki sklepi so za vse interese obvezni; zoper nje je dovoljena pritožba na neposrednje višje obče upravno oblastvo. V potrebnih primerih se izvajajo te melioracije sporazumno z ministrom za šume in rudnike.

Za melioracijska dela, za katera se zahteva posojilo, sme dovoliti minister za finance sporazumno z ministrom za poljedelstvo in z ministrom za gradbe na prošnjo naprav po dotičnih zakonih o vodnem pravu, vodnih gradbah i. dr. ali, če ne gre za vodno gradbene melioracije — na prošnjo dotičnega kmetijskega odbora —, da pobirajo odplačilne obroke takega posojila od interesentov organov, poklicani za pobiranje neposrednih davkov, na isti način kakor državne davke.

(Dalje prihodnjič.)

Kakšen naj bo novi zadružni zakon?

V naši državi imamo sedem različnih zakonskih predpisov o zadružništvu, ki so več ali manj zastareli in pomanjkljivi. Zato so osrednje zadružne organizacije že od leta 1921 delovale na to, da se sestavi in uzakoni enoten in moderen zadružni zakon. Doslej so sestavili posamezni zadružni strokovnjaki 5 načrtov, ki so ustrezali bolj posameznim pokrajinam kakor pa celi državi. Zadnjega je sestavila letošnja spomlad komisija, sestojeca iz vseh vodilnih slovenskih zadružnih delavcev. Ta načrt je od vseh najboljši, zato so ga soglasno odobrile vse jugoslovanske zveze zadrug. Ker bo ta načrt sedaj predložen vladi v odobritev, kmetijski minister je pa izjavil, da bo upošteval soglasno voljo vsega zadružništva, lahko pričakujemo, da bo v nekaj mesecih ta načrt postal zakon.

V informacijo našim zadrugam in njihovim članom objavljamo glavne razlike med tem načrtom in starim zadružnim zakonom.

V splošnem načrt vsaj glede slovenskega zadružništva ne predvideva važnejših sprememb, pač pa zakonsko predpisuje vse to, kar se v praksi že izvaja, a v starem zakonu manjka ali ni jasno.

Splošne določbe načrta

vsebujejo bistvo in delokrog zadruga in sicer tako natančno, da ne bo več sporov s sodiščem kakor doslej in da se pod zadružnim imenom ne bodo mogla več ustanovljati razna špekulativna podjetja. Poleg kreditnih, konsumnih, produktivnih, vnovčevalnih, predelovalnih itd. zadrug bodo dopuščene tudi zavarovalne, zdravstvene, vzgojevalne in pravovarstvene zadruga.

Jamstvo članov bo še dalje lahko omejeno ali neomejeno, deleži pa bodo morali

biti vsi enaki. Doslej so namreč imele nekatere zadruga dvojne deleže: glavne z večjimi, opravilne z manjšimi pravicami.

Ustanovitev zadruga

se bo lahko izvršila, če bo za to 8 polnopravnih državljanov. Doslej jo je lahko ustanovila 1 oseba.

Nihče ne bo smel biti več član dveh ali večih zadrug z neomejeno zavezo. To zaradi tega, ker ni mogoče jamčiti z vsem premoženjem na več strani in da se ljudje ne bodo prezadolževali.

Praviloma bodo smele poslovati zadruga samo s svojimi člani, z nečlani pa le, če bi sicer utrpeli škodo ali če bodo vršile posle po nalogu javnih oblasti.

Ako bo izstopil član iz pasivne zadruga, bo moral ob izstopu pokriti zgubo, kolikor jo odpade nanj. Doslej je obstajala ta dolžnost samo v konkurznem postopanju.

Uprava zadruga.

Načelstvo zadruga bo moralo šteti najmanj 3 člane. Člani načelstva se ne bodo smeli zadolžiti pri zadrugi, če jim tega ne bo dovolilo nadzorstvo. Doslej zakon o tem ni ničesar določal.

Zadruga bo morala del prebitka porabiti za tvorjenje rezervnega zaklada, katerega bo smela porabljati samo za kritje izgub. Doslej zakon o tem ni ničesar določal.

Vsaka zadruga bo morala imeti nadzorstvo, ki bo sestajalo najmanj iz 3 članov. Nadzorstvo bo dolžno vršiti nadzorstvo nad poslovanjem zadruga, pregledati knjige, zalogo in blagajno ter poročati o tem občnemu zboru. Doslej nadzorstvo ni bilo obvezno niti niso bile točno naznačene njegove pravice in dolžnosti.

Na občnem zboru bo imel načelno vsak član samo en glas. V pravilih pa se bo lahko določilo, da ima toliko glasov kolikor vplačanih deležev, vendar največ 10 glasov. Doslej je lahko imel posamezni član neomejeno število glasov. Okrog tega vprašanja se je vršila živahna debata. Zadrugni ideologi so zahtevali, da se mora uzakoniti temeljno zadrugno načelo, odnosno princip gospodarske demokracije, ki dopušča posamezniku samo en glas. Praktiki pa so zagovarjali mnogo močnejše in v praksi odločujoče proti-razloge. Končno so prodrli praktiki s kompromisnim predlogom, glasom katerega bo posamezni član lahko imel do 10 glasov. Dalje so zahtevali zastopniki šulcedeličevskih posojilnic, naj pri njih še dalje velja sedanje glasovalno pravo. Zahteva se je sprejela v načrt in bo za nje veljala izjema, da se bodo s časom lahko brez škode prilagodile zgoraj navedenemu demokratičnejšemu načelu.

Prestanek zadruga.

Zdruga se bodo lahko razdružile ali združile z drugo zadrugo. Doslej združitev ali fuzija ni bila mogoča. Razdružiti pa se tudi ne bodo mogle, če bo tem ugovarjalo vsaj 8 članov, t. j. toliko kolikor jih je treba za ustanovitev zadruga.

Za konkurzno in poravnalno postopanje bodo veljali dotični zakoni.

Kazenske določbe.

Kazenske določbe bodo razširjene, kazni pa predvidene v današnji valuti. S tem bodo na eni strani v večji meri onemogočene zlorabe, na drugi strani pa bo dosežen večji red v poslovanju zadrug.

Zveze zadrug.

Prvotno se je smatralo, da zveze zadrug v dosedanjem sestavu in z dosedanjim delokrogom najbolje odgovarjajo praktičnim potrebam. Predlagani sta bili samo dve važnejši spremembi. Doslej je zveza lahko obstajala, če je imela vsaj 50 zadrug. Ker je pokazala praksa, da zveza s tako nizkim številom zadrug ne more uspešno vršiti svojih nalog, je bil stavljen predlog, da mora imeti vsaka zveza najmanj 100 zadrug. Druga še važnejša novost naj bi bila, da bodo zveze obvezne, to se pravi, da bo morala biti vsaka zadruga včlanjena v neki zvezi. Doslej je bilo zadrugam dano na prosto voljo, da so se včlanile v kakoli zvezi ali tudi ne. V slednjem slučaju je

vršilo kontrolo nad njimi sodišče ali upravna oblast (če jih je subvencionirala). Odslej bi sodne revizije odpadle.

Letošnje leto se je od strani nekaterih zadrugarjev pojavilo naziranje, da bi bilo boljše, če bi se zveze delile v poslovne in v revizijske. Dočim bi lahko obstajalo poljubno število poslovnih zvez, če bi imele vsaj po 25 zadrug ene in iste vrste, bi smela obstajati v vsaki oblasti (sedaj banovini) samo ena revizijska zveza, ki bo vršila zakonito kontrolo nad vsemi zadrugami v dotični oblasti.

Dalje se je ventiliralo vprašanje, če bi ne kazalo osnovati zvez po vrstah zadrug, tako da bi obstajala za vsako vrsto zadrug samo ena zveza.

Na konferenci, ki se je vršila 7. in 8. novembra 1929 v Beogradu ob navzočnosti zastopnikov vseh zvez v naši državi, se je načrt zakona in gornja vprašanja še enkrat in zadnjikrat temeljito pretreslo.

Soglasno je bilo sklenjeno, da obvelja prvoten načrt zakona. Ostale bodo toraj dosedanje zveze v dosedanji sestavi in z dosedanjim delokrogom. Prav tako je bil sprejet tudi predlog, da lahko obstoja, oziroma izvršuje zakonite revizije le zveza, ki ima vsaj 100 zadrug. Vsaka zadruga se bo morala najpozneje v teku 6 mesecev včlaniti v kakoli zvezi, sicer jo bo sodišče razpustilo. Zakonite revizije bodo izvrševale samo zveze po svojih stvari večjih revizorjih.

Zadnje čase se širijo vesti, da bo po novem zakonu obstajala samo ena revizijska zveza v vsaki banovini, v kateri bodo morale biti včlanjene vse zdruga v dotični banovini. Kakor je razvidno iz zgoraj, so te vesti neresnične. Čudno se nam zdi, kdo jih širi, ko pa je vsem našim zadrugnim krogom znano, da bodo dosedanje zveze ostale in obdržale ves delokrog, tedaj tudi revizijsko pravico.

Ugodnosti za zdruga.

Zdruga bodo tudi po novem zakonu deležne vseh davčnih, taksnih in poštinskih ugodnosti. Večina teh ugodnosti so deležne že sedaj in so bile prevzete dotične določbe iz dosedanjih finančnih zakonov.

Z uzakonitvijo obravnavanega načrta bodo prenehali veljati vsi dosedanja zakonski predpisi o zadrugništvu.

Zdruga se bodo morale v teku 4 let po uzakonitvi prilagoditi novemu zakonu, sicer jih bo pristojno sodišče razpustilo.

Letošnja vinska letina na Dolenjskem.

Kostanjevica, 24. novembra 1929.

Nadvse slaba vinska kupčija v zadnjih letih je naše vinogradnike izmodrila, da so letos napravili izjemo in niso trgali prezgodaj. Kakor je lanska zima pokazala vinogradnikom, da je napačno puščati trte kvišku do poldruga metra in so letošnjo spomlad morali požagati veliko množino suhih trt do živega debela ob zemlji, tako je tudi nekoliko slabih letin z vinskimi krizami naučilo vinogradnike to, kar jim naši vinarški strokovnjaki pridigujejo že 30 let, da naj s trgatvijo počakajo do sredi oktobra, ako hočejo, da ne bodo čakali na kupeca, kajti kdor ne čaka na trgatve, mora zaradi 14 dni prezgodne trgatve čakati do spomladi ali do poletja in še delj na tovarnika. Zadnja leta pa v največ slučajih vina sploh prodati ni bilo mogoče.

Veliko so pripomogla naša oblastva in gg. sreski ekonomski, ki so izdali prepoved trgatve pred oktobrom. Vinogradniki, stari možje in ljudje starinskih navad, ki se jim je vedno zelo mudilo k trgatvi, so letos znatno popustili in so rekli, da enkrat morajo po-

skusiti, kako bo vino, ako bodo trgali šele sredi oktobra. Muhe, ose, kosi, škorce in drugi živalski ljubitelji sladkega pridelka so sicer pridno obiskovali naše vinograde še predno je bilo grozdje zrelo. Pa niti ti priganjalci in izseljevalci trgatve nas niso prisilili, da bi popustili od trdnega sklepa, da hočemo letos res nekaj izvrstnega in da letos »ga ne bo Bog dal«, nego ga hočemo »sami pridelati.«

Kakor sadja, se je iz Dolenjske odposlalo tudi precej grozdja. Velike množine španjola, kozjega seska, muškatelega španjola, muškatelega in drugih namiznih vrst bi lahko dale vsako leto mnogo takojšnjega denarja našim vinogradnikom že v jeseni, da bi potem lažje čakali na vinskega kupca čez zimo tje do spomladi ali še dalj. Toda pošne tarife še niso prilagodene za razpošiljanje grozdja, ki je na Dolenjskem tako dobro in neke posebne slasti, da se mu ne more primerjati celo sicer v sladkorju mnogo višji smederevski pridelek. Vinarstvo društvo bo imelo v naslednjih letih hvaležno nalogo, da bo posredovalo za znižanje poštnin zabojev

in košar, v katerih se pošilja grozdje, tako, da bi prišlo na kilogram brutto-pošiljke večjemu en dinar poštnine in bi potem stala poštnina za 5 kg 5 Din, kar bi bilo primerno za eno pošiljko, ki je vredna 25 do 35 Din.

Mošči v kostanjeviškem okraju, osobito v občinah Sv. Križ in Kostanjevica so dosegli 21 in celo 22% sladkorja. Črnina je splošno kazala 17-50 do 18-50%, dočim so mešani mošči (črnina in belo grozdje) kazali po klosterneburški tehtnici 18 do 20%. Finejše vrste pa so dosegle 20 stopinj in čez Rizling, ki je navadno šibkega sladkorja, je letos v Avguštinah pri Kostanjevici dosegel 21 odstotkov. Beli burgundec in rulandec pa sta sredi oktobra dosegla 22%. Zajčke pri Kostanjevici so dale mošče s za pol procenta višjim sladkorjem.

Izvrstno blago so dosegle tudi gorice: Bočje, Dol, Šutenski vrh in Brezovice, posebno pa Gadova peč in Piroški vrh ter Stankovo. V Dolu smo merili celo črnino z 19 odstotki sladkorja, v nekaterih legah celo z 20 odstotki.

V razmerju z višino sladkorja je ginevala ob zoritvi vinska kislina, ki se bo še posebno zmanjševala v mladem vinu čez zimo, katero bo odmetavalo kislino v obliki vinskega kamna na stene sodov in v drožih.

Kupčija se sicer še ni posebno razvila, vendar so bile odprodane že precejšnje količine letošnjega pridelka. Posebno so prodali že znani pridelovalci, katerih pošteno ime slovi že več let. Cene se sedaj gibljejo med 4 do 7 dinarjev, kakor zasluži kvaliteta. Te cene so za vinogradnika povoljne in tudi za kupca ne previsoke. — Ker ponekod tudi količina letošnjega pridelka soglaša s kakovostjo, je vina oziroma mošta še veliko na razpolago. Žalibog se opazi, da se kupci, tako gostilničarji, kakor vinski trgovci nekoliko boje, da bi si napolnili velike zaloge kljub izvrstnemu blagu, dokler so te zaloge podvržene državni trošarini, kar je bilo vpeljano v letošnjem letu. Zelo bi bilo koristno, da bi se v tem pogledu tako preuredilo, da bi vino zapadlo trošarini šele potem, ko pride v nadrobni promet, to je, v točilno klet gostilničarja ali vino-točnika pod vejo. Zaloga pa naj se pusti pod kontrolo brez zatrošarinjenja v založnih kletih. S tem popustom se ne bi pomagalo le točilnim obrtnikom, nego v veliki meri vinogradniku, kateremu se bo odprla vinska kupčija, kakor je bila pred leti. Dobrota letošnjega dolenjskega pridelka jamči za to, treba je samo še dobre volje odličnih činiteljev.

K nabavi dobrega in stanovitnega vina ozir. mošta radevolje posredujete Kmetijski podružnici v Sv. Križu in v Kostanjevici na Krki.
L. Bučar.

MLADINSKI VESTNIK

Orlavas. Tudi letos priredi naše »Društvo kmetijskih fantov in deklet — Zimzelen« Miklavžev večer in sicer v nedeljo, dne 1. decembra t. l. v dvorani g. M. Kapusa na Groblji ob Savinji. Sv. Miklavž bo tokrat posebno obložen in bo obdaril vse stare in mlade; zato naj nobeden ne zamudi prihoda, ki bo točno ob 6. uri zvečer. Poleg nebeških krilatcev in peklenjskih rogačev se bo potrudil na zemljo tudi sv. Anton Puščavnik, ki bo delil odpustke vsem, ki jih bodo potrebni; posebno pa se bo oziral na dekleta. Pri prireditvi igra priljubljeni kvartet. — Darila za sv. Miklavža se sprejemajo do prihoda v gostilni Kapus. — Da ne bo nepotrebnih zmešnjav, se prosi točnih naslovov. Vsi, ki ste vredni obdaritve in potrebni odpustkov, se vljudno vabite! — Odbor.

NOVICE.

Navodila bana za proslavo 1. decembra in kraljevega rojstnega dne. Ban Dravske banovine g. inž. Dušan Semec sporoča javnosti o proslavi 1. in 17. decembra 1929. ter izobešanju državnih zastav naslednje: Dne 1. decembra praznuje naš celokupni narod svoj največji narodni in državni praznik, praznik enajstletnice osvobojenja in ujedinjenja, 17. decembra pa praznujemo rojstni dan Nj. Vel. Aleksandra I., kralja Jugoslavije. Letos imata navedena praznika še prav poseben pomen. Letos bo namreč prvič, ko se bo vršilo to praznovanje v okoliščinah, ki bodo tudi na zunaj pokazale naše popolno ujedinjenje. Zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja je dal naši državi ono ime, ki so si ga v svojem delu in v svojih borbah za naše osvobojenje in ujedinjenje zamislili vsi, ki so polagali temelje naši edinstveni državi: kraljevina Jugoslavija. Omenjeni zakon pa je poleg enotnega imena določil tudi za naš narod skupno nacionalno zastavo, ki je naša državna zastava. Odpravil je vse plemenske zastave, ki so nam v prejšnjih časih, ko smo ječali še pod tujim jarmom, bile naše narodne svetinje ter nas vzpodbujale k vztrajnosti v borbi za svobodo. V določbi, da se smejo v občie izobešati in nositi samo državne zastave, moramo tedaj videti le simbol naše nerazdružljivosti in enakopravnosti. Temu svojemu prepričanju moramo dati tudi na videz izraz s tem, da na dan praznovanja naših največjih državnih in narodnih praznikov izobešamo samo našo državno zastavo, zastavo kraljevine Jugoslavije. Tega pa ne bomo storili samo zaradi dolžnosti, ki nam jo predpisuje pozitivna določba zakona, temveč tudi iz notranjega globokega prepričanja, da smo en sam narod v naši kraljevini Jugoslaviji ter da hočemo tudi na zunaj manifestirati ter vsemu zunanjemu svetu pokazati to svojo edinstvo.

Trije novi zakoni. Nj. Vel. kralj je podpisal tri nove zakone in sicer: konkurzni zakon za Jugoslavijo, zakon o prisilni poravnavi izven konkurza in zakon o uveljavljanju konkurznega zakona in zakona o prisilni poravnavi izven konkurza. Po določbah tega zakona dobila oba prva zakona obvezno moč za vso državo s 1. majem 1930.

Imenovanja pri upravi Dravske banovine. Za srezkega načelnika v Ljubljani je postavljen g. dr. Andrejka. Za načelnika trgovinskega oddelka pri dravski banovini je imenovan dr. Marn, dosedanji vodja tega oddelka pri ljubljanski oblasti. Za načelnika poljedelskega oddelka je postavljen gosp. inž. Anton Podgornik, ravnatelj poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu. Za inšpektorja je imenovan g. inž. Josip Zidanšek, oblastni referent v Mariboru. Za višjega poljedelskega svetnika pa Franjo Trampuž, oblastni referent v Ljubljani.

Sprejemi pri banu. Uradno se objavlja: Občinstvo se opozarja, da je ban Dravske banovine določil za sprejemanje strank vsak torek in petek, izvenzemski praznike, in sicer od 10. do 13. Občinstvo se opozarja, da se drži dni, ki so določeni za sprejem.

Velikodušen dar je poklonil za »Slepsi dom« v Ljubljani g. Anton Šubelj, operni pevec, ki je ob priliki velike pevske turneje po Ameriki priredil v New-Yorku koncert v korist fondu za zgradbo doma za slepe. Gospod Šubelj je izročil gradbenemu odboru 14.350 dinarjev.

Prošnje za vojaške olajšave. Mladenci, ki so bili pri letošnjem rekrutiranju spoznani sposobni za vojaško službovanje in nameravajo prositi za olajšave, ki jih predvideva zakon o ustroju vojske in mornarice glede skrajšanega roka, oprostitev službovanja ali njega odložitve, naj pravilno opremljene pro-

šnje vložijo do 20. decembra preko sreskih načelstev in ne direktno vojnemu okrožju.

Zakon o kontroli izvoznih pridelkov. — Nj. Vel. kralj je predpisal in proglasil zakon o nadzorstvu poljedelskih pridelkov, namenjenih izvozu. Zakon se glasi: § 1. Minister trgovine in industrije lahko v soglasju z ministrom poljedelstva in po zaslišanju gospodarskih zbornic, glavnega združenega saveza ter glavnih zainteresiranih udruženj izvoznikov in poljedelcev predpiše z uredbami, pravilniki in naredbami: 1. pogoje o kakovosti in pakotiranju, pod katerimi se posamezni poljedelski pridelki in njihovi izdelki (pre-radjevine) smejo izvažati iz države; 2. po potrebi za posamezne pridelke tudi čas spravljavanja in način predelave; 3. nadzorstvene ukrepe, ki jamčijo za izvrševanje teh predpisov. — § 2. Pooblastilo v § 1. velja za žitarice, sadje in zelenjavo, sveže in predelano, hmelj, konoplje, lan, breskve, papriko in druge pridelke in njihove izdelke, ako nastane na predlog poljedelskih organizacij (§ 1.) potreba nadzorstva pri izvozu. — § 3. Nadzorstvo, ki je določeno v § 1., bodo opravljali kontrolni organi, ki jih bodo odredili pristojni bani po zaslišanju gospodarskih zbornic. Kontrolni organi so lahko komisariji, komisije ali zavodi po posameznih izdelkih in obsegu poslov, ki spadajo pod nadzorstvo.

Sestanek agrarnih interesentov se vrši v nedeljo dne 1. decembra t. l. po prvi maši pri g. Fr. Poljancu v Šmarjeti.

G. dr. Janke Rajer, veterinarski referent pri bivšem mariborskem vel. županu, je bil postavljen za veterinarskega delegata pri našem poslanstvu na Dunaju.

Katoliški škofje v Beogradu. Pretekli teden so prišli v Beograd zagrebški nadškof g. dr. Bauer ter škofa gg. dr. Jeglič in dr. Bonafačič v zadevah, ki se tičejo katoliške cerkve. Obiskali so razna ministrstva ter razpravljali v pravosodnem ministrtvu o proračunu katoliške cerkve in v trgovinskem ministrtvu o vprašanju verouka v trgovskih šolah. Sestali so se tudi s predstavnikom pravoslavnega svetega Sinoda.

Novi predstavniki »Narodne Odbrane«. Na zadnjem kongresu »Narodne Odbrane« je bil izvoljen za predsednika general Ljubomir Milič, za podpredsednika pa med ostalimi tudi g. dr. Vekoslav Kukovec.

Glasbena Matica v Franciji. Preteklo soboto je odpotovala ljubljanska Glasbena Matica na Francosko, kjer bo priredila več pevskih koncertov. V Parizu bo nastopila 2. decembra.

Vzhodne reparacije. V Parizu je zasedal poseben odbor, ki bi moral urediti vprašanje vojne odškodnine, katero naj plačajo Avstrija, Madžarska in Bolgarija. Bolgarija bi morala plačevati po 12 milijonov zlatih frankov v prihodnjih 37 letih. Ker sta se Ogrska in Bolgarija plačevanju vojne odškodnine odločno uprli, ni prišlo v Parizu do nobenega zaključka.

Sodba o šumskih aferah. V ponedeljek je Državni svet razglasil sodbo v zadevi gozdnih afer, v katerih so bili obtoženi višji uradniki gozdnega ministrtva, da so oškodovali državo za težke milijone dinarjev. Obsojenih je bilo sedem uradnikov na izgubo pokojnine, eden pa na znižanje plače.

Trda glava. V zaporih ljubljanskega sodišča se nahaja kaznjeneec, ki je povzročil osebju sodišča te dni veliko razburjenje. Ko je stopil paznik v njegovo celico, mu je kaznjeneec izjavil, da si je zabil v glavo žebelj in ga je vprašal, če je tudi on tak junak, da si upa kaj takega storiti. Paznik mu je poskusil žebelj izdreti, vendar ga ni mogel niti omajati. Zato ga je odvedel v bolnico, kjer so mu s težavo izvlekli 5 cm dolg žebelj iz glave. Kaznjeneec je storil ta nenavaden čin v trenotni duševni zmedenosti. Po izjavi zdravnikov bo ostal pri življenju.

Popravek. V št. 46. »Kmetškega lista« z dne 13. novembra t. l. smo objavili notico »Poskušeni samomor?«, ki ne odgovarja resnici in je pomanjkljiva. V kolikor je bil s to notico prizadet g. Peter Mavrin, mu s tem popravkom dajemo radevolje popolno zadoščenje.

Požigalec se je sam prijavil. Ljubljanski policiji se je sam prijavil Jurij Šavpah, ki je lansko spomlad zažgal skedenj posestniku Šponu pri Bledu. Policija domneva, da ima v rokah onega nevarnega zločinca, ki je požigal zadnja leta po vsej Gorenjski in pred katerim so trepetali gorenjski kmetje. Do sedaj še ni hotel priznati drugih zločinov. Policija ga zaslišuje z vso strogostjo.

Uboj. V Zupevcu pri Brežicah so se na svatbi sprli fantje iz dveh vasi. Iz spora se je razvil pretep, med katerim je obležal mrtev 23-letni Franc Kržančič.

Nesreča. Mokronoški trgovec Jožef Črček je vozil s sejma proti domu manufakturno blago. Pri mokronoškem pokopališču je zadel voz ob mejni kamen in se prevrnil ter pokopal pod sabo trgovca. Posestnik Zupet, ki se je tudi vozil s trgovcem, se je rešil, Črčka so pa potegnili mrtvega izpod voza.

Mlinski kamen se je razletel. Mlinar Stipič v Galdovu pri Sisku je kupil nove mlinske kamne ter jih je pretekli teden preizkuševal. Kar naenkrat pa se mlinski kamen razletel in drobni kosci so zadeli opazovajočega mlinarja ter ga raztrgali na kose.

Rimske najdbe v Beogradu. V Beogradu kopljejo temelj za veliko palačo zavarovalne družbe »Jadran«. V globini sedmih metrov so našli delavci ostanke rimskega oltarja. Kakor so dognali, je bilo na sedanjem stavbišču v rimski dobi veliko pokopališče.

Tihotapec tobaka na debelo. Kmet Stan-ko Kučan iz Bačke je nakupil velike množine tobaka od tamošnjih sadilcev tobaka ter ga naložil kar na voz in ga prodajal raznim trgovcem. Imel pa je smolo. Finančni organi so možakarjevo tihotapstvo odkrili ter mu zaplenili tobak, voz in konja, njega samega pa aretirali.

Umor agrarnega uradnika. V banatsko občino Beodra pri Vel. Bečkereku je prispel uradnik agrarnega urada Stevan Teodorović, da izvrši revizijo agrarnih odnošajev na veleposestvu Karačoni. Ker je imel trgovec Pajić neupravičeno tri orale agrarne zemlje, mu je bila ista odvzeta. To je silovito razburilo trgovčeva dva sinova, ki sta počakala uradnika Teodorovića ter ga z noži usmrtila.

Vpoklie rekrutov, rojenih 1904. in 1905. leta. Letos bodo poklicani na odsluženje svoje kadrovske službe v času od 5. do 10. decembra in to: Vsi rekruti, rojeni 1904. leta, kateri so bili letos spoznani kakor sposobni. Vsi rekruti, rojeni 1905. leta, kateri so že služili v kadru, pa so bili iz istega odpušeni kot začasno nesposobni, a so bili letos spoznani za sposobne.

Naši vojni ujetniki v Rusiji. V smislu razglasa ministrtva za socijalno politiko in narodno zdravje se morajo vse prošnje za vrnitev naših bivših vojnih ujetnikov, ki so še ostali v Rusiji, pošiljati potom ministrtva za vnanje zadeve našem poslanstvu v Varšavi, ki zastopa interese naših državljanov v sovjetski Rusiji.

Smrt velikega francoskega državnika. V Parizu je umrl »oče zmage v svetovni vojni«, kakor so ga imenovali, Clemenceau. Ko je bila 17. leta zelo dvomljiva zmaga zaveznikov nad centralnimi silami, zlasti še, ker je bila Rusija v popolnem razsulu, je stopil na krmi- lo francoske vlade 77 letni stari Clemenceau. Njegovo geslo je bilo »Do končne in popolne zmage«. Z izredno energijo in odločnostjo je šel na delo. Dosegel je enotno vodstvo vseh zavezniških čet pod generalom Fochom na fronti, a zaledje je neusmiljeno očistil vseh razkrajalnih elementov. S takim postopanjem

je dvignil moralo naroda in vojske ter privedel Francijo do popolne zmage. Umril je v starosti 90 let.

Ustavitev komunističnih časopisov v Pragi. Ker so bili trije češki komunistični listi večkrat zaplenjeni, je okrožno sodišče v Pragi po zakonitih predpisih ustavilo njihovo izhajanje.

Nov predsednik republike v Mehiki. V Mehiki so se vršile volitve predsednika republike. Izvoljen je bil Ortiz Rubio, ki ima namero vso neobdelano zemljo razdeliti med kmete. Volilni boj je bil zelo hud in je bilo 15 ljudi ubitih, a 30 ranjenih.

Preseljevanje naroda. Nad 60.000 nemških kmetov v Rusiji se pripravlja na pot, ker jim pod sovjeti ni več obstanka. Sovjetske oblasti so pričele po kmetih s prisilnim odvzemanjem žita, ker se boje, da ne bi mesta ostala sredi zime brez kruha. Mnogim kmetom so odvzeli vse. Posebno ostro nastopajo boljševiki proti premožnejšim kmetom. To nevdržno stanje je prisililo velik del nemških kmetov, da zapusti svojo kmetijo in odpotuje iz sovjetske Rusije.

Hujskarije avstrijskega časopisja. Dunajsko klerikalno časopisje je pričelo zadnje dni grdo hujskarijo proti naši državi in širi raznovrstne izmišljene vesti o velikih aretacijah v Zagrebu in drugod. Kakor se je moglo domnati, stoje za tem časopisjem avstrijski fašisti in oni frankovski izdajalci, ki so pobegnili iz naše države.

Potres v Kanadi. V kanadskih provincih, ki leže ob Atlantskem oceanu, so zabeležili pretekli teden silno močne potresne sunke. Center potresa pa ni bil na suhem, ampak pod morjem in je poškodoval deset prekoceanskih kablskih zvez.

Čudna človeška pošast. V Düsseldorfu v Nemčiji se je pojavila nenavadna zver v človeški podobi, ki že dalj časa mori s posebno naslado ženske in otroke ter jih nato zakopava ob robu nekega gozda. Vsako žensko, ki jo dobi na samem, zabode najprej z bodalom v sence potem jo ubada po telesu, dokler se ne nasiti sadističnega uživanja. Dosedaj je

umoril 10 žensk, deset jih je pa samo ranil. Policija že štirinajst dni zasleduje morilca noč in dan, pa ga vendar ne more odkriti, čeprav je dobila od njega več pisem, v katerih označuje mesto, kjer je svoje žrtve zakopal. Na podlagi teh pisem so delavci resnično odkopali par ženskih trupel.

Miš razgnala ženski shod. Pri zadnjih občinskih volitvah na Angleškem je imela kandidatkinja gospa Grundy velik političen shod. Med govorom je zletela po dvorani lepo rejena miš. Med zborovalkami je nastal oglušujoč vrišč in v nekaj minutah je bila dvorana prazna. Ker gospa kandidatkinja ni imela nobenega poslušalca, je še sama zapustila govorniški oder in odšla.

Ruska ofenziva v Mandžuriji. Ruske čete so prešle v delni napad na mandžurski fronti ter so zasedle mesti Dalainor in Mazurio. Kitajci so pustili na bojišču nad 2000 mrtvih, ostale čete so se pa v neredu umaknile. Generalni štab je zaprosil centralno vlado v Nankingu za pomoč, ker se proti sovjetskemu letalstvu in artileriji ne morejo zoperstavljati.

Nepovabljeni gosti. V mestu Buffalo v Severni Ameriki so priredili denarni velikaši in fabrikanti razkošno večerjo. Ko so se visoki gospodje najlepše in najprisrčnejše zabavali, prikorakajo v dvorano novi elegantno oblečeni gostje. Sprva so jih začudeno pogledali, potem so jim pa ponudili prostore. Novi gostje so se za ljubeznivost lepo zahvalili ter nato bankirje in fabrikante z revolverji v rokah potisnili k steni dvorane in jih popolnoma izropali. Pobrli so jim ves denar in dragocenosti. Roparji so brez sledi izginili.

Križevci v Prekmurju. Čebelni tatovi so se pojavili v našem kraju. Posestniku Štefanu Gergaru so tatovi umorili pet rojev. Tri so odnesli, dva so pa morali pustiti, ker jih je gospodar prepodil. — Pri posestniku Štefanu Hariju se je dogodila čudna nesreča. Lepa breja krava je bila na času in ni mogla skotiti. Po nasvetu živinozdravnika so kravo pobili in dognali, da je bilo tele tako močno prirašeno, da bi krava sploh ne mogla oteletiti in da so morali tele izrezati.

Mongoli se bodo tolkli za boljševike. — Listi poročajo, da je Mongolija obljubila sovjetski vladi 60.000 mož vojske, ki bodo v slučaju splošne vojne napovedi med Rusijo in Kitajsko, prodirali v bok kitajski armadi.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje sokolsko društvo bo letos prvič svečano proslavilo drž. praznik našega ujedinenja, 1. december, ki je ob enem tudi sokolski praznik. Proslava se bo vršila v nedeljo, dne 1. decembra ob 6. uri zvečer v prostorih gostilne g. Frasa. Na sporedu je slavnostni govor, telovadne, tamburaške in pevske točke. Vstopnina je prostovoljna. — Na predvečer, t. j. v soboto ob 6. uri zvečer se bo vršila bakljada z godbo. Pridite, da s častno udeležbo dostojno proslavimo ta naš največji zgodovinski dan! — Zdravo!

Drtilja pri Moravciah. Prijazno selo Drtilja v lepi moravški dolini je dobilo svoj vodovod. Vaščani so zelo zadovoljni s to koristno napravo. Zaslugo za napravo vodovoda ima v prvi vrsti g. nadučitelj Toman Janko, ki se zanima pridno za razne koristne gospodarske naprave v moravški dolini in je tudi duševni vodja te naprave. Na tem mestu mu vaščani izrekajo iskreno zahvalo ter mu želijo še mnogo uspeha pri njegovem delu. Zahvaljujemo se tudi g. inženirju higijenskega zavoda ter ravnateljstvu tega zavoda, kakor tudi oblasnemu odboru za dosedanje denarno podporo. Vsa čast gre tudi našemu domačemu ključavničarju g. Birku Miroslavu za izvršitev njegovega dela pri vodovodu. Poročevalec pripominja, da so domačini žrtvovali mnogo časa in žuljev pri kopanju jarkov itd. ter pokazali s tem svojo zavednost sebi v korist in drugim v vzgled.

Izvirne francoske pastilje

'VALDA'

proti prehlajenju, gripi, influenci itd.

Prodajajo vse lekarnе in drogerije.

PODLISTEK

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Zaroka na St. Domingu.

(Nadaljevanje.)

Kaj se je zgodilo dalje, nam ni treba sporočati. Saj vsakdo, ki pride do tega mesta, čita sam od sebe. Ko se je tujec spet obvladal, ni vedel, kam ga bo privedlo dejanje, ki ga je storil. Uvidel pa je medtem toliko, da je rešen in da mu v hiši, kjer se nahaja, z dekletove strani ne preti nič hudega. Ko jo je videl sklenjenih rok jokati na postelji, je poskušal vse, karkoli je le mogel, da jo pomiri. Vzel si je s prsi mali zlati križec, dar zveste Marijane, njegove pokojne neveste. Med brezmejnimi ljubkovanjem se je sklonil nad njo in ji obesil križec kot zaročni dar — kakor ga je imenoval — krog vratu. Ker se je topila v solzah in ni slišala njegovih besedi, je sedel na rob postelje, zdaj božal, zdaj poljubljil njeno roko in dejal, da zjutraj zaprosi mater zanjo. Opisal ji je, kakšno malo, svobodno in neodvisno premoženje ima ob Aari. Stanovanje, udobno in dovolj prostorno, da sprejme v svoje okrilje njo in mater, ako ji bo starost dopuščala potovanje. Polja ima, vrtove, travnike in vinograde, pa starega, častitega očeta, ki jo bo hvaležno in z ljubeznijo sprejel, ker mu je otela sina. Ker so ji solze venomer curkoma lile na blazine, jo je z obema rokama objel in jo tudi sam ves ginjen vprašal, kaj ji je storil žalega in da mu li ne more odpustiti. Prisegel ji je, da mu

ljubezen do nje nikdar ne izgine iz srca in da ga je v omami čudovito zmedenih čutov samo zmes poželenja in strahu, s kakršnim ga je bila navdala, mogla zavesti v tako dejanje. Nazadnje jo je še opomnil, da že bleste jutrne zvezde in da utegne priti mati in jo presenetiti, ako še dalje ostane v postelji. Rotil jo je, naj zaradi svojega zdravja vstane in si še nekaj ur odpočije na svojem pravem ležišču. Zaradi njenega stanja naenkrat v najstrašnejših skrbih, jo je vprašal, ali naj jo odnese v njeno čumnato. Ker pa na vse, kar koli je predlagal, le ni nič odgovorila in je samo tiho tarnajoč z glavo v dlani skrito negibno ležala na razmetanih blazinah na postelji, mu nazadnje ni preostajalo nič drugega, nego da jo brez nadaljnega razgovaranja dvigne; kajti dan je že jasno poblesteval skozi obe okni. Kakor brez življenja mu je visela z rame, ko jo je nesel po stopnicah v njeno čumnato. Ko jo je položil na posteljo in ji med tisočerim ljubkovanjem še enkrat vse ponovil, kar ji je bil že povedal, jo je še enkrat imenoval svojo ljubo nevesto, ji dahnil poljub na lice in odhitel nazaj v svojo sobo.

Čim se je docela zdanilo, se je podala stara Babekan k hčerki, sedla na njeno posteljo in ji razodela, kakšne načrte ima glede tujca in tudi glede njegove potne družbe. Ker se vrne zamorec Congo Hoango šele čez dva dni, je menila, da je vse odvisno od tega, kako ta čas zadržati tujca v hiši, ne da bi bilo treba spuščati vanjo družino njegovih svojcev. Njena navzočnost bi zaradi svoje številnosti namreč lahko postala nevarna. V ta namen, je dejala, si je zamišljala, da bo tujcu natvezla, češ da se bo po pravkar prispeli

vesti general Dessalines s svojo vojsko obrnil v to pokrajino. Potemtakem da bo zbog le prevelike nevarnosti mogoče šele tretji dan, ko bo že mimo, omogočiti rodbini sprejem v hišo, kakor on to želi. Da ne bo odpotovala, je zaključila, mora družba sama biti preskrbljena z živili. Da se je bo kasneje mogoče polastiti, jo je treba obdržati v krivi nadi, da bo dobila v hiši zavetje. Omenila je, da je to važno. Družina ima namreč skoraj gotovo dokaj imetja s seboj. Pozvala je hčer, naj jo v nameri, ki jo ji je razodela, na vso moč podpira. Tončka se je na postelji napol dvignila. Rdečica nejevolje ji je hušnila na obraz, ko je dodala, da bi bilo ostudno in podlo, ako bi tako kršili gostoljubje na osebah, ki sta jih izvabili v hišo. Menila je, da mora biti preganjanec, ki se je izročil v njuno varstvo, tem bolj varen pri njima. Zagotovila ji je, ako ne opusti krvave namere, kakršno ji je izdala, da pojde takoj k tujcu in mu javi, kakšna razbojniška luknja je hiša, kjer je upal najti svojo rešitev. »Tončka!« je rekla mati, uprla roke v bok in jo debelo pogledala. — »Gotovo!« je odvrnila Tončka in padla z glasom. »Kaj nama je storil žalega ta mladenič, da ga hočeva po razbojniško napasti, ubiti in ga izropati? Kakor sva videli, ni niti Francoz po rodu, ampak Švicar! Ali veljajo pritožbe, ki jih navajajo tu zoper naselnike, tudi v okolišju tistega otoka, ki prihaja on z njega. Ali ne kaže celo vse na to, da je najbolj plemenit in najbolj izvrsten človek in da gotovo ni soudeležen na krivicah, ki jih očitajo zamorci njegovemu plemenu?« — Medtem ko je starka opazovala čudni dekletov izraz, je samo drhtečih usten

In kdaj bomo mi spoznali . . ?

Ker naslednji članek iz neznanih mi razlogov ni mogel biti objavljen v »Narodnem Gospodarju« tak, kot ga je podpisani napisal, ga objavljam v »Kmetjskem listu«, a uglednemu uredništvu se za izkazano uslugo najiskreneje zahvaljujem. Pisec.

Kdor čita nemške gospodarske revije, naleti čisto na znake, da v nemškem kmetijskem združenstvu ni nekaj v redu. Čujejo se precej konkretni glasovi, da čedalje bolj prevladuje birokratizem, olesenel, neploden in pa drag seveda. N. Pr. »... Otežkočena je situacija vsled tega, ker je naše kmetijsko združenstvo — čisto nasprotno inozemskemu — v toliki meri odpovedalo, da, olesenelo v neko, popolnoma neplodno birokracijo.« »... Nemškega kmetijskega združenstva ne sposobnost nosi glavno krivdo, da propada kmetijstvo in mlekarstvo v Nemčiji.« Tako čitam v nekem nemškem strokovnem listu; značilno je, da se je pisec dotičnega članka skliceval na neko razpravo v danskem mlekarjskem listu, kjer pa podpisani teh pasusov ni našel. Da pa so take besede resnične in upravičene, je zame (pisca) izven vsakega dvoma; prve dokaze zato sem zbral že za časa svojega bivanja v Nemčiji, a v ostalem dovolj jasno dokazuje nemški perijodični strokovni tisk, da so tako združne, kot vse ostale kmetijske ustanove dobesedno natrpane z raznimi svetniki, inšpektorji, vladnimi svetniki, kontrolorji, doktorji, inženjerji itd., ki vsi delajo na »povzdigi« kmeta. Naravnost tragikomično se sliši, kar piše o teh ljudeh neki drugi nemški list, namreč, da nemški kmet prav z povdankom izjavlja, da odklanja vsako »povzdigo« s pomočjo vrvi okrog vratu.

Ali je komentar še potreben . . ?

Pred mano leži drobno delce »Die genossenschaftliche Selbsthilfe der dänischen Landwirtschaft«. Da nimam tega v rokah, sko-

dejala, da mora ostrmeti. Vprašala je, kaj je zakrivil mladi Portugalce, ki so ga nedavno s kiji ubili na poti pred hišnimi vrati. Vprašala je, kaj sta zagrešila oba Nizozemca, ki sta pred tremi tedni padla na dvorišču od zamorskih krogel. Hotela je vedeti česa krive troje Francozov in toliko drugih belopolnih beguncev, ki so bili izza izbruha vstaje s puškami, sulicami in meči pomorjeni v hiši. »Pri svitu solnca!« je dejala hči in divje vstala. »zelo krivično ravnaš, ko me spominjaš teh grozovitosti! Nečlovečnosti, kakršnih ste me prisilili, da sem jih udeleževala, so se zdavnaj upirale mojim najtajnejšim čustvom. In da se spravim z maščevanjem božjim za vse, kar se je zgodilo, ti prisegam, da raje desetkrat umrem, nego bi dopustila, da se temu mladeniču skrivi le en las, dokler živi pod našo streho.« »Debro!« pravi tedaj starka z nenadnim izrazom popustljivosti, »tujec naj potuje! Ali ko se vrne Congo Hoango« je dostavila in vstala, da bi odšla iz sobe »in izve, da je belokožec prenočeval v naši hiši, odgovarjaj sama za sočutje, ki te je pripravilo do tega, da si ga kljub izrecni prepovedi spet pustila oditi.«

(Nadaljevanje prihodnjič.)

raj gotovo bi molčal še naprej, ker vem koliko jih je, ki se pomilovalno smejejo vsemu, kar ni iz Nemčije, in je izvor neke ideje sploh njih edini kriterij.

To delce pa, ki ga je spisal agronom, doktor filozofije in državnih ved (R. Kaysenbrecht), je dokaz, da so vse spredaj napisane in citirane trditve popolnoma resnične, in da ne le nemški kmet, ampak tudi že izobraženci, kot je n. pr. imenovani pisec, priznavajo, da so jo s svojo organizacijo zavozili.

Toda poslušajmo, kaj pravi imenovani pisec o danskem, kaj o nemškem združenstvu.

»Na podlagi pravilne in pravične razdelitve zemlje, in mešanja posestev razne velikosti, a prešinjeno duha za skupnost, ki se v vsej organizaciji kmetijstva izraža, prešinjeno neemajne volje za sodelovanje, si je dansko kmetijstvo ustvarilo — roko v roki z znanstveniki in konzulentami — pridobitno združenstvo, ki je po svoji enotnosti edino na svetu. Baš to je značilnost danskega združenstva, da predstavlja predvsem pridobitno organizacijo. V Nemčiji obstoja kakih 40.000 podeželskih zadrug; od teh je približno polovica kreditnih a šestina električnih. In baš to, da na Danskem pridobitno združenstvo zavzema prvo mesto, je odločilno za rentabilnost tamkajšnjega kmetijstva.« Nato podaja pisec prav zanimive in natančne statistične podatke, približno iste, kot jih je podpisani objavil v marčevski številki »Narodnega Gospodarja« in zaključuje nato.

»Ako je pri nas (namreč v Nemčiji) dosedaj na tem polju zabeležiti le majhne uspehe, je pripisati predvsem dejstvu, da je naše kmetijsko združenstvo premalo kmetjsko.« V osmih poglavjih navaja zatem ustroj in poslovanje posameznih vrst zadrug, a kot zaključek za nemške razmere izvaja v posebnem poglavju sledeče:

Združno gibanje na Danskem ima drug izvor in drugačen razvoj kot nemško; Raiffeisen in Haas nista bila kmeta; gledala sta samopomoč predvsem v združnem denarnem in blagovnem prometu. Dansko združno gibanje je nastalo pozneje in predvsem v »pозadruženju« kmetijskih posestev, t. j. z vnovčenjem kmetijskih pridelkov na združni podlagi. In to je odločilno. Za to nalogo pa je večina vodilnih zadrugarjev v Nemčiji in ostali Evropi brez zadostnega razumevanja. Saj je zato potreben vpogled v jako komplicirani kmetijski organizem, do sleherne kretnje in gonilne sile, zlasti v kmetjskem gospodarstvu. Kriza nemškega združenstva je kriza zaupanja kmetjskega stanu napram »upravi« nemških zadrug. Drugače na Danskem.

Paralel za naše razmere ne bom delal, ker bi prišel do prežalostnih zaključkov, pač pa naj se mi dovoli vprašanje: In kdaj bomo mi spoznali . . ? Kdaj bomo spoznali, da ni vse dobro, kar iz Nemčije pride, kdaj spoznali to, kar velja na Danskem, v Nemčiji in po cellem svetu, namreč, da je kmet kvas in sol pridobitnega združenstva. Da, tudi pri nas! Vse jadikovanje ne zbrise n. pr. s sveta dejstva, da so danes gospodarsko najmočnejše, organizatorično najbolj zdrave in kompaktne, tehnično pa najbolj opremljene, tiste podeželske mlekarne, ki so jih kmetje sami ustanovili, zgradili in opremili, in tudi sami vodili. Vse druge slične ustanove — v preteklem desetletju jih beležimo nekoliko — so popolnoma odrekle. Ne o kmetjskih mlekarjskih zadrugah, ampak o teh ustanovah velja, kar je nedavno tega zapisal neki naš tednik o našem mlekarstvu: »Smo tam, kjer smo bili leta 1919.« V resnici so še na slabšem, gospodarsko in organizatorično. Kako pa tudi ne? Kmet jih ni poklical v življenje, ničesar nima

v njihovem vodstvu in gospodarstvu soodločevati, ni soudeležen na njihovem gospodarskem uspehu, in dokler to ni, ne bo jih smatral za del svojega grunta, (kar tudi niso) pa če mu še bolj dopovedujete, da je to ustanova za njegovo korist. In da je tako, je tudi edino prav!

Zavedajmo se velikih nalog, ki jih stavi velika doba. Ta neizprosno zahteva, da naše kreditno združenstvo stopi v službo pridobitnega, to pridobitno združenstvo pa naj si ustvari kmet sam, po svojih željah in potrebah, sam — v sodelovanju s tehniki seveda — naj ga vodi in upravlja, on edini je tudi v to upravičen, kos svojega grunta je prenesel vanj!

Tak in noben drug nauk sledi iz razvoja našega mlekarstva v prvem desetletju naše svobodne domovine, nauk, ki ga vzgledi in izkušnje zapadnih držav potrjujejo v polni meri. Tako in nič drugače se bo živo, zdravo in svobodno kmetjsko združenstvo tudi razvijalo, pa naj kdo vzdržuje, če hoče, stotino izumetničenih tvorb, pod še tako vabljivimi imeni.

Želim le, da bi to kmalu vsi spoznali.

Pripomba. Knjižica »Die genossenschaftliche Selbsthilfe der dänischen Landwirtschaft« je izšla v založbi: »Deutscher Schriftverlag« Berlin, SW 11, Desauerstrasse 6-7. Vsem našim zadrugarjem jo toplo priporočam.

I. Benko, strok. učitelj, Škofja Loka.

Kupujem kakor vsako leto vse vrste zobotrebce (klinčke)

po najvišjih cenah.

M. Pakič, Ljubljana

Sv. Petra nasip 27 (za vožo)

Tedenski koledar:

1. decembra, nedelja: Narodni praznik.
2. decembra, ponedeljek: Bibijana.
3. decembra, torek: Frančišek Ksaver.
4. decembra, sreda: Barbara.
5. decembra, četrtek: Saba.
6. decembra, petek: Nikolaj.
7. decembra, sobota: Ambrož.

Sejmi:

2. decembra: Martinja vas.
3. decembra: Planina Štaj., Konjice.
4. decembra: Kamna gorica, Gomilsko, Kamnik, Šmarje pri Celju.
5. decembra: Lož.
6. decembra: Brérovica, Boh. Bistrica, Žužemberk, Borovnica, Sevnica, Dobrna, Luče, Cmurek, Murska Sobota.

Valute:

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-50
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	7-95
1 angleški funt	Din	275-40
1 ameriški dolar	Din	56-40
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-67
1 italijansko liro	Din	2-96

Vinski sejem priredi uprava bivše Kmetijske podružnice v Sv. Križu pri Kostanjevici na dan 5. decembra t. l. v prostorih g. Josipa Stritarja. Razstavljeni bodo najboljše vina priznanih dolenskih vinskih gor, kakor Gadova peč, Bočje, Dol, Banovec itd. Vabijo se kupci, da se ogledajo razstavljeni vina.

OPozARJAMO na oglas — preselitve zobnega ateljeja Kovač, Ljubljana.

Nabirajte naročnike za Kmetijsko Matico!

Ljudska samopomoč

v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ

Din 53.000 na podporah.

Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

NARODNI GOSPODAR

Čiščenje in gnojenje sadnega drevja.

Če ravno bi že dandanes vsak sadjar moral vedeti kako se pravilno gnoji in snaži sadno drevje, vendar se v tem oziru še pre-mnogokrat greši, bodisi iz nevednosti, večkrat pa tudi radi prevelike površnosti in pre-male pazljivosti pri tem tako važnem in pre-potrebem delu.

Kdaj in kako naj toraj čistimo in gnojimo sadno drevje?

To delo, namreč snaženje sadnega drevja, lahko opravljamo z uspehom skozi celo leto, največ časa za to bomo pa menda imeli sedaj jeseni in zgodaj spomladi, ako nam vreme dopušča. Predno začnemo z delom samim, si pripravimo za to potrebno orodje, ki je: dobre, dovolj ostre škarje, drevesna žagica, žičnata ščetka in takozvana strgulja. Ko imamo orodje pripravljeno, bomo najprej izga-gali na drevesu vse suhe, bolehnne, po krvavi uši, moniliji, škrlupu, raku in omeli (limu) močno napadene veje. Nadalje odžagamo vse pregoste ter one veje, ki vise na zemljo ter ovirajo delo pod drevjem, in vse one veje, ki rastejo celo v krone ostalih dreves. Odstrani-mo tudi takozvane roparje (vodne poganjke), le tu in tam lahko pustimo kaki poganjek, ki ne raste preveč v krono ter ga prikrajšamo na eno do dve tretjini dolžine, ker na teh je navadno pozneje tudi sadje.

Važno je, da veje, ki smo jih odstranili, tudi pravilno odžagamo tik deblo, tako da bo nastala rana čim manjša, ter da ne puščamo štrcljev, kajti ti se sčasoma posuše, začno trohneti in na tem mestu nastane duplina — gnezdo in zavetje raznih škodljivcev. Nikakor pa ne smemo vej sekati s sekuro, kot sem žal to že mnogokrat videl, kajti taka rana se na-vadno nikoli ne zaceli ali pa zelo težko. Vse nastale rane pri snaženju moramo z nožem gladko obrezati in zamazati s katranom, kajti katran prodre v leš in ga varuje pred razni-mi trohnobnimi organizmi. Rakove rane in rane, napadene od omele (lima), izrežemo do zdravega lesa, nato pa zamazamo z vročim katranom, ki uniči morebitni ostanek micelja-na in zabranjuje nadaljno okuženje. Ko smo z izredčevanjem v kroni končali, vzamemo žičnato ščetko oziroma strguljo ter temeljito odstranimo ves mah in lišaje na vejah in debelu, še prej si pa spodaj razprostremo plah-to, ki smo si jo sešili iz starih vreč, da nam morebitni škodljivci ne uidejo po travi. Tudi to delo moramo opraviti previdno, ne smemo strgati premočno, da ne ranimo zelene skorje ali celo lesa; obenem odstranimo tudi vodne poganke, ki se mnogokrat pojavijo na kore-ninskem vratu, ter jih gladko odrežemo tam, kjer so nastali. Končno odstranimo plahto in takoj sežgemo vso nesnago, ki smo jo nstr-gali z drevesa. Sedaj smo drevo temeljito očistili in je najboljšje, da ga takoj poškopimo z

10% arborinom in nato še eventualno tudi deblo in veje v spodnjih delih krone nama-žemo z apnenim beležem (zmes apna, ilovice in vode), kateremu je dobro primešati tudi arborin (15%). Mazanje z apnenim beležem mora biti izvršeno v jeseni, kajti tekom po-letja zahteva drevo več zraka. Ako bomo vse sadno drevje na ta način očistili, in sicer ne samo eden ali dva sadjarja v vasi, ampak prav vsi, bomo imeli prihodnje leto prav lep dobiček in naš trud bo ogromno poplačan. O gnojenju sadnega drevja pa se pogovorimo prihodnjič. — Franjo Fistrovič, ekonom, Stročja vas, Ljutomer.

Ljubljanski živinski sejem (20. t. m.). Na ta sejem je bilo prignanih 206 konj, 49 volov, 60 krav, 15 telet in 177 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 24 konj, 19 volov, 26 krav, 13 telet in 120 prašičkov. Cene volom so za spoznanje popustile. Dogon je bil slabši kakor pred 14 dnevi in tudi kupčija ni bila znatna. Za 1 kg žive teže se je plače-valo (v oklepajih cene zadnjega sejma): voli I. 10-25 Din (10-50), voli II. 9-50 Din (9-50), voli III. 8-50 Din (8-50-9), krave debele 6 do 7 Din (6-7), krave klobasarice 3-50 do 5 Din (4-5), teleta 13-14-50 Din (13 do 14-50).

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 15. novembra 1929 je bilo pripel-janih 147 svinj in 1 ovca. Cene so bile sle-deče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari ko-mad 75-125, 7 do 9 tednov stari 150-200, 3 do 4 mesece stari 300-400, 5 do 7 mesecev stari 450-500, 8 do 10 mesecev stari 550 do 800, 1 leto stari 1000-1200 Din; 1 kg žive teže 10-12-50, mrtve teže 17-18 Din. Pro-danih je bilo 118 svinj.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino je imelo svojo redno letno skupščino v so-boto, dne 16. t. m. V Celju, tem biseru naše Dravsko-alpske banovine, so se zbrali odlični predstavniki šolanih ekonomov, od absolutna nižje kmetijske šole do inženjerja poljedelskih znanosti, od najprominent-nejših državnih in drugih funkcionarjev kmetijske stroke in upraviteljev veleposestev do ekonomov itd. v samostojnih in pomožnih položajih javne in privat-ne kmetijske službe. Skupščina ni ostala neopažena.

Ban inž. Sernee je delegiral na njo svojega posebne-ga zastopnika v osebi srezkega načelnika dr. Hubada, podban dr. Pirkmajer, jo je pozdravil pismeno, Kmetijska družba za Slovenijo ter sadjarsko in vrt-narsko društvo sta bili zastopani po kmetijskem svetniku Rorhmanu, Udruženje agronoma v Zagrebu — sekcija za Slovenijo po ing. agr. Oblaku itd. Skup-ščini je predsedoval društveni predsednik šef oddel-ka za kmetijstvo ing. Zidanšek. Skupščina je poslala brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju, kmetijskemu mi-nistru dr. Frangešu, banu inž. Sernecu in podbanu dr. Pirkmajerju. Letošnja skupščina tega društva, ki je stara organizacija — s poznejšimi modifikacijami društvenih pravil takorekoč organizacijska matica kmetijskih izobražencev — je potekla izredno sklad-no in programatično. Stanovsko disciplino in samoza-vest, ljubezen do kmetijske stroke, voljo, biti najmanj enakovreden član med drugimi čimtelji v ustvarjanju ljudskega blagostanja in s tem v dograditvi in afir-maciji naše domovine — vse to so manifestirali skup-ščinarji soglasno, dokazali in znova utrdili pa so tudi kolegialnost, tovarištvo, ki spaja in ki se tudi vza-jemno žrtvuje, če gre za skupne interese. Ne sme biti — se je trdilo — tu kast, razlik po položaju in stanu ali drugih razlik; v kolegiju njih zajednice so kme-tijski strokovnjaki drug drugemu potrebni in se me-dsebojno popolnjujejo — vsak po svojih močeh, znanju in sposobnostih — bolj kot v zajednicah drugih stan-ov in poklicev. Iz poročila društvenega odbora je bilo posneti, da je bilo življenje društva v preteklem poslovnem letu razmeroma prav živahno. Odbor sam ni zamudil nobene prilike, kadar je šlo za zaščito stanovskih interesov. Udeleževal pa se je odbor tudi kot posvetovalni organ v kmetijsko-strokovnih zade-vah; tako je bila n. pr. organizacija kmetijske pospe-ševalne službe potom specialistov v bivših oblastnih samoupravah njegovega koncepta. Članstvo dru-štva je nekoliko nazadovalo. Reče pa se lahko, da niso organizirani, oziroma da so izpadli le taki bivši člani, ki pomena stanovske organizacije ne vedo pravilno ceniti, ali pa, ki ocenjujejo delo organizacije po zmotnem kriteriju trenutnih uspehov v osebnih, skup-nosti nasprotujočih interesih poedincev. Zanimivi so bili referati in delni refleksi iz kmet. pospeševalne službe. Kmetijski strokovnjaki z akademsko izobrazbo so si ustanovili lastno organizacijo »Sekcijo zagreb-škega udruženja agronomov za Slovenijo«. Po izmen-jnivi misli in pojasnitih je bila odpravljena prvotna animoznost in ugotovljena obojestransko volja in mož-nost za sodelovanje, kar so skupščinarji pozdravili. Članarina pro 1930 ostane stara, t. j. Din 40 — letno. Prihodnja letna skupščina se bo vršila v Ljubljani. — Več zanimanja bi bilo želeli za društveni odsek po-smrtnih pomoči, ki je humana, človekoljubna ustanova par excellence. — Društvena pravila ostanejo neiz-premenjena. Volitve novega odbora so se končale s tem-le uspehom: predsednik: ing. Zidanšek (ponovno izvoljen), odborniki: kmetijski nadz. Ambrož, v. klet. nadz. v p. Gombač, tajnik kmet. dr. Kafol, vinarski ref. Kuret, enolog Levanič, kmet. svet. Rohrman, kmet. nadz. Sušič, obl. km. ref. Trampuž, živinorej-ski nadz. ing. Wenke in strok. ref. Dular; pregledni-ka računov: upravitelj Habjančič in ravnatelj Priol. Sedež društvenega odbora je prenešen s tem na sedež banske uprave v Ljubljano. Pri slučajnostih je bilo sproženo vprašanje potrebe razpisovanja vseh vakant-nih mest v javni službi kmetijske stroke, vprašanje reparacij za one tovariše, ki so bili pri nedavnih raz-mestitvah prizadeti, vprašanje upoštevanja in primer-ne prevedbe dosežanih kontraktualnih in drugih niž-jih nameščencev kmetijske stroke itd. Kmetijski stro-kovnjaki kot tehniki kmetijske kulture v naši bano-vini so vsekakor važen faktor, njihova stanovska or-ganizacija pa je vredna, ne samo, da se jo upošteva, marveč, da ji nakloni vso potrebno pomoč, moralno in gmočno, i vlada i celokupna javnost.

Vinski sejem v Sv. Križu pri Kostanjevici pri-redi tudi letos »Kmetijska podružnica v Sv. Križu pri Kostanjevici« dne 5. decembra t. l. v prostorih J. Stritar-ja. Razstavljeni bodo vina iz priznanih dolenskih vinskih goric: Gadove peči, Razkrižja, Piroškega vrha, Banovca, Brezovice, Šutenskega vrha, Bočja itd. Le-tošnja vina so izborne kakovosti, cene bodo nizke.

•Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice števil. 14.257. REGISTRUVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO Brzejav: »Kmetijski dom« Telefon 2029

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV. JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot govorino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računih pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12% in od 3 — 4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12%.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, prilličje, poleg stolne cerkve.

Najboljši in najtrpežnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opre-
mah
Istoim izvirski
pletilni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.

Tovarniška zaloge:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

Zobni atelje

JOSIP KOVAČ

se je preselil

iz Sv. Petra ceste

na Miklošičevo cesto 18

**Gotove obleke in
površne suknje!**

Da ustrezem svojim odjemalcem in jih obvarujem nepotrebnih
polov in stroškov, sem upeljal nov način prodaje oblačilnega
blaga. Vsak, kateri nima svojega krojača, ali ni z njim zado-
voljen, lahko pri meni izbere blago - in dobi v 6 dneh zgo-
tovljeno obleko po najnovejši modi, ali pa po svojem okusu.
Cena gotovi obleki bo cenejša, kot povsod drugod, za to jamčim.
Jamčim pa tudi za dobro izdelavo in dobro podlogo!

- - Upeljal sem tudi vse vrste usnja - po mišani cen. - -
Pridite in prepričajte se pri

Ivan A. Grosek, trgovina z mešanim blagom, Trebnje.

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridelana lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave poštino prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Pržiona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ul. 11/8.

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloge —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke.
Lepa izbira svilenih
rut in šerp. Krojači in
šivilje, pišite po vzorci!

EKONOM

osrednja gos. zadruga
v Ljubljani

Kolodvorska ul. 7
ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila:
Kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik in dr.

Seno in pšenično slamo

dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja

Izšla je
Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1930
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solne in lune mrke; — lune spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejmne na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku

tiskarni **J. Blasnika nasl.**
d. d. v Ljubljani.

Preklic.

Podpisani Janez Bohinc, posestnik, Ljubno, preklicujem žaljive besede, katere sem govoril o g. Valentinu Toneju, županu iz Mošenj, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od nadaljnega sodnega postopanja.

Janez Bohinc.

SEZIJSKA PRODAJA

novo prispelega blaga po izredno nizkih cenah. — Kamgarni za moške obleke od 100 Din, razno sukno od 45 Din, volneno blago za ženske obleke 130 cm široko od Din 34—, doublet za suknje od Din 125— za ženske plašče od Din 55—, različni kambriki, vsakovrstni parhenti in flanele od 9 Din, bela in rjava kontenina za rjuhe od Din 20—, koci od Din 120— naprej.

Suknena obleka

3-10 m blaga z vso dobro podlogo samo

Din 230—.

Blago zanesljivo dobro, cene nizke, postrežba solidna in točna. Vsakdo naj se poslužuje ugodnega nakupa dobrih oblačil po nizkih cenah v manufakturni trgovini

IVAN KOS, družba
z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 23.

Prava pot

katera vodi do
ozdravljenja živcev!

Bolni, izčrpani živci otežujejo življenje, povzročajo mnogo trpljenja, kakor zbadanje, nadležne bolečine, omedlevico, občutek strahu, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespečnost, izgubo veselja do dela in druge zle pojave.

Moja ravnokar izišla poučna razprava pokaže Vam pravo pot, kako se morete

osvoboditi vseh teh bolečin.

V razpravi so opisani vzroki, začetek bolezni in zdravljenje živčnih bolezni na podlagi dolgoletnih izkušenj.

Tisti evangelij zdravja pošljem vsakomur

popolnoma brezplačno,

ako ga zahteva od dolnjega naslova.

Tisoči zahval potrjujejo edino obstoječi uspeh neumornega, vestnega poizkusnega dela za dobrobit trpečega človeštva. Kdor pripada veliki četi živčno bolnih in kdor trpi na onih mnogobrojnih pojavih, mora si nabaviti mojo knjižico tolažbe!

Prepričajte se sami,

da Vam ne obetam nič neresničnega, ker tekom nekaj dni pošljem vsakomur, kdor mi piše, popolnoma brezplačno in franko tisto poučno razpravo. Zadostuje ena dopisnica na:

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt.: 316.